



ПОЛІТИЧНА СУБ'ЄКТНІСТЬ ЕТНОСІВ ТА НАЦІЙ

1. Етноси та етнічні групи, особливості етногенезу
2. Нації – поняття, теорії, типологія.
3. Етнічна та національна ідентичність та свідомість.
4. Етнонаціональні відносини та етнополітика.
5. Особливості етнополітичного розвитку України.



Підходи к соціальним розличиям



- **Примордиализм** (до середини ХХв.)
- **Инструментализм** (1960-80-е гг.)
- **Конструктивизм** (с конца 1980-х гг.)

На думку **конструктивістів**

(Б. Андерсон, Е. Гелнер, Е. Хобсбаум), етноси

конструюються (елітами), зокрема, у сфері свідомості.

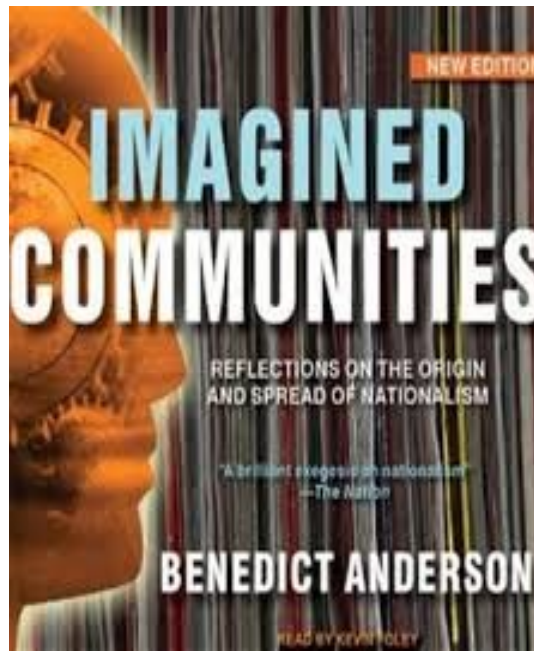
Передумови – поширення мереж ЗМІ, освіти тощо.

Андерсон про нації як уявлені спільноти.

Центральна категорія – етнічна група.

Примордіалісти (Ю.Бромлей, Е. Сміт, Л.Гумільов) твердять, що етноси існують об'єктивно, поза нашою свідомістю. Центральна категорія - етнос

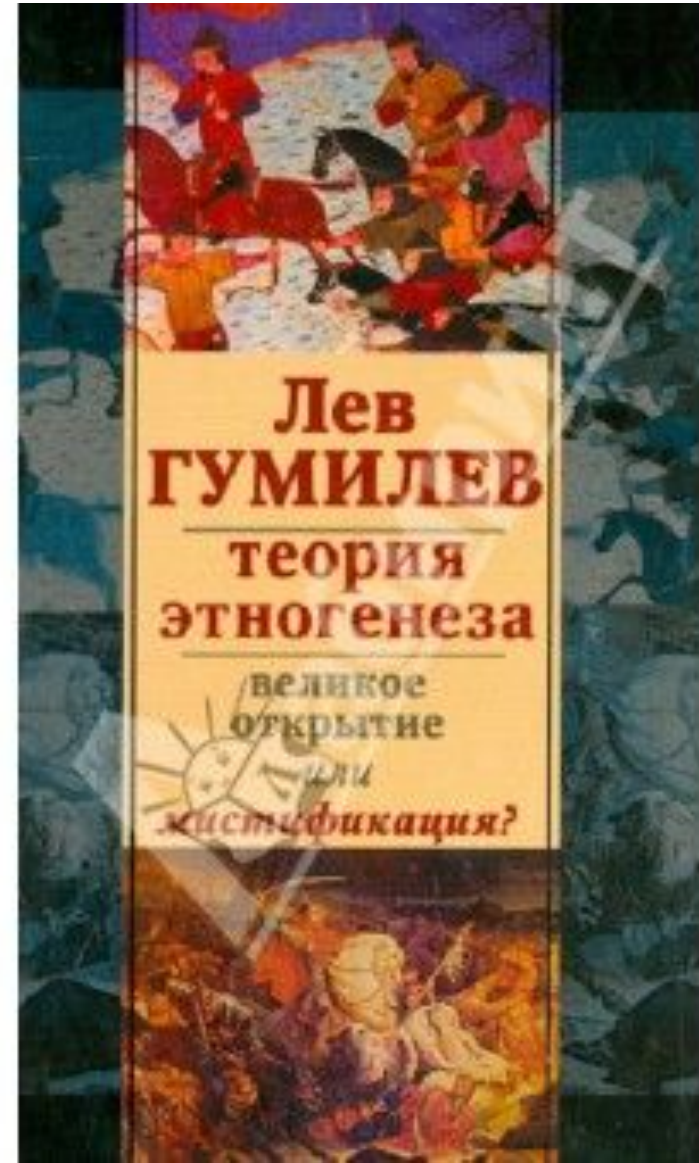
Инструменталісти вважали етноси об'єктивною реальністю, але етнічність (сукупність рис матеріальної та духовної культури) є продуктом етнічних міфів, які створюються для здобуття влади.





Теорія етногенезу Льва Гумільова

Л. Гумільов розглядав етнос як явище географічне та біофізичне, що набуває соціальної оболонки. Його єдність підтримується геобіохімічною енергією, ефект якої він описав як **пасіонарність**. Внаслідок мутації в популяції з'являються люди-пасіонарії. З них з'являється етнос. Різний заряд енергії визначає відмінності у поведінці.



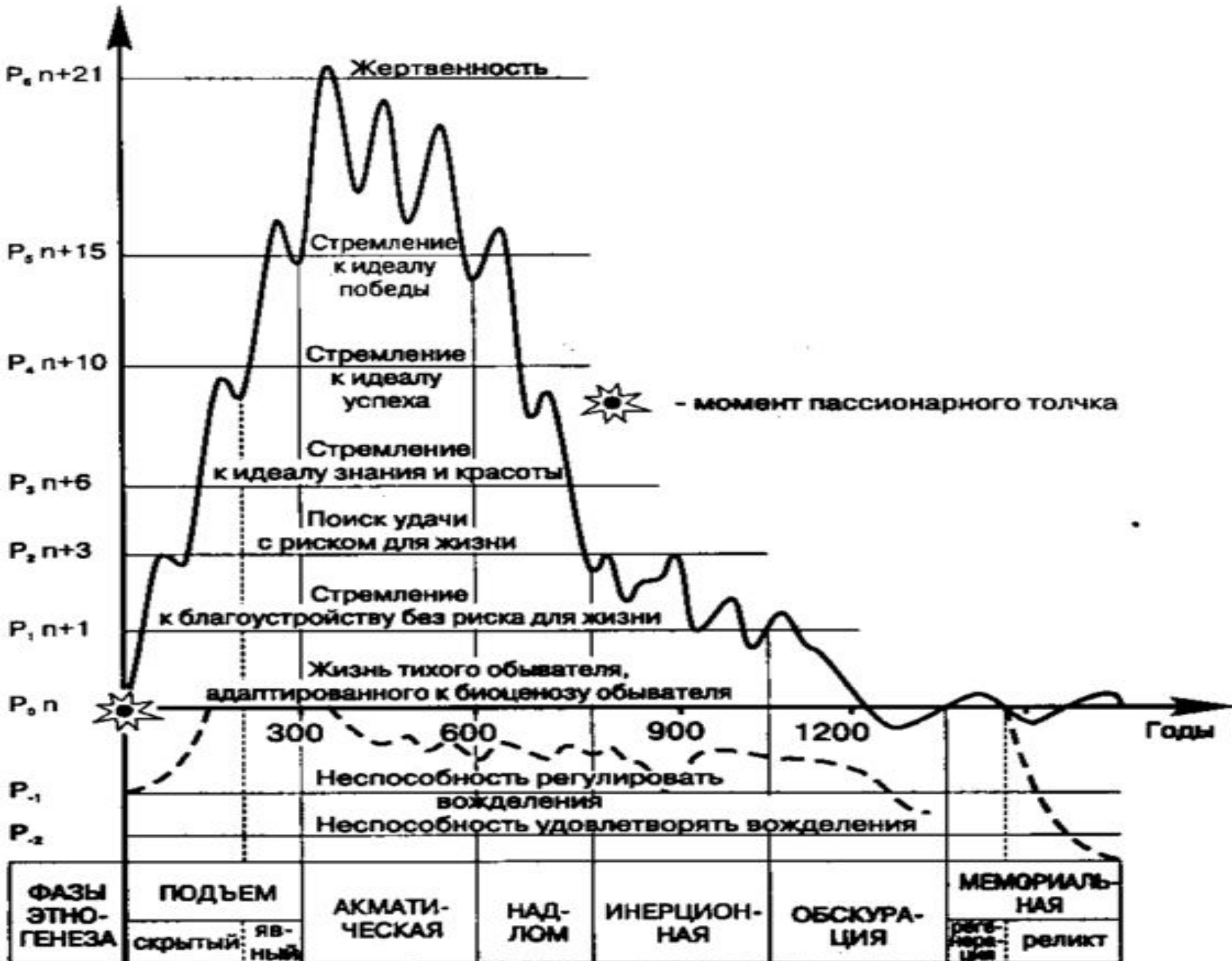


Рис. 7. ФАЗЫ ЭТНОГЕНЕЗА НА СУПЕРЭТНИЧЕСКОМ УРОВНЕ

ВЕК \ ЭТНОС	-VIII	-VII	-VI	-V	-IV	-III	-II	-I	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	XVII	XVIII	XIX	
РИМ	★	ЦАРИ	РЕСПУБЛИКА	ГРАЖДАНСКИЕ ВОЙНЫ	ПРИНЦИПАТ	СОЛДАТСКИЕ ИМПЕРАТОРЫ																						
ЭЛЛАДА	★	ЭЛЛАДА	ВОЙНА МЕЖДУ ЭЛЛИНИЗМ	ЭЛЛИНИЗМ	ПОД ВЛАСТЬЮ РИМА																							
ХУННУ					★	ХУННЫ	ХУННЫ, КИТАЙСКИЕ, ДЖУНГАРСКИЕ ГУННЫ, ЕВРОПЕЙСКИЕ СЯНЬБИ, ТАБГАЧИ	ТЮРКЮТЫ	УЙГУРЫ	КИМАКИ	★	МОНГОЛЫ	ОЙРАТЫ	МОНГОЛЫ														
ТУРАН					★	ПАРФЯНЕ, КУШАНЕ, ЭФАЛИТЫ, САРМАТЫ, ХИОНИТЫ	АЛАНЫ	АВАРЫ (ОБРЫ)	ХАЗАРЫ	ВЕНГРЫ	ГУЗЫ, КУМАНЫ	ЗОЛОТАЯ ОРДА																
ВИЗАНТИЯ								★	РАННИЕ ХРИСТИАНЕ В ГНОСТИКИ	ЭПОХА ВСЕЛЕНСКИХ СОБОРОВ И ЕРЕСЕЙ	ИСАВРЫ И ЭПЛИНЫ, БОЛГАРЫ	МАКЕДОНСКАЯ ДИНАСТИЯ, ДУКИ, КОМНИНЫ	АНГЕЛЫ, ПАЛЕОЛОГИ															
ГОТЫ И ДРУГИЕ								★	ГОТЫ ПОБЕДИЛИ РУГОВ, ВАНДАЛОВ И РИМЛЯН	ГОТЫ ПОБЕДИЛИ ТАУКОВ, РЕГУЛОВ, ЗАНГОВ ИТАЛИЮ И ИСПАНИЮ	ГИБЕЛЬ ГОТОВ В ИТАЛИИ И ИСПАНИИ	РАСПАД ДУНГУЭН	ГОТЫ ТЕТРАКСИТЫ В КРЫМУ И НА КАВКАЗЕ У БЕРЕГА МОРЯ															
СЛАВЯНСТВО И РУСЬ								★	КЕ<:УГ? И КЕЛТЫ	ЖУНЖУ, ГУБЕР СЛАВЯН ДО МОРЕЙ	СЛИЯНИЕ СЛАВЯН И РОСОВ НА ДНЕПРЕ И У ОЗ. ИЛЬМЕНЬ	БОРЬБА С ХАЗАРАМИ И ВАРЯГАМИ, КРЕЩЕНИЕ РУСИ	КИЕВСКИЙ D<:G L	УТРАТА ТУВБК L<	★	ФНКДН<ВУ	РОССИЯ											
"МИР ИСЛАМА"	КЛАССИЧЕСКИЙ ВОСТОК	АХЕМЕНИДЫ, МАКЕДОНЦЕ	★	ПАРФЯНЕ И ПЕРСЫ	ПЕРСЫ САСАНИДЫ	АРАБЫ И ПОКОРЕННЫЕ ПЕРСЫ	БАГДАДСКИЙ ХАЛИФАТ И ВОССТАНИЕ	РАСПАД ХАЛИФАТА, СУЛТАНАТ	АЮБИДЫ, СУЛЬДЖУКИ	МОНГОЛЫ В ИРАКЕ	★	ТУРКИ	ОСМАНЫ															
КИТАЙ	ВОСТ. ЧИОУ	ЭПОХА ВЕСНЫ И ОСЕНИ	ВОЙНА ЦАРСТВ	ХАНЬ	ТРИ ЦАРСТВА	ЦЗИНЬ	★	ПЯТЬ ПЛЕМЕН	★	СУЙ	ТАН	СМУТА	ЛЯО СУН	★	ЦЗИНЬ	ЮАНЬ	МИН	ЦИН										
"ХРИСТАНСКИЙ МИР"					КЕЛТЫ (ПОКОРЕННЫЕ РИМОМ)	ФРАНКИ И ВЕСТГОТЫ ЗАНЯЛИ ГАЛЛИЮ, ЛАНГОБАРДЫ ВСТУПИЛИ В ИТАЛИЮ, САКСЫ И АНГЛЫ ЗАНЯЛИ БРИТАНИЮ	★	ФРАНЦУЗЫ И НЕМЦЫ ХРИСТИАНИЗАЦИЯ ВИНДИГОВ И АНГЛЫ	★	ВОЗРОЖДЕНИЕ	ЦИВИЛИЗАЦИЯ																	

★ ПАССИОНАРНЫЙ ТОЛЧОК
 ПОДЪЕМ
 ПЕРЕГРЕВ, ИЛИ АКМАТИЧЕСКАЯ ФАЗА
 НАДЛОМ
 ИНЕРЦИОННАЯ ФАЗА
 ОБСКУРАЦИЯ
 ГОМЕОСТАЗ

ДЕПОПУЛЯЦИЯ



Етноси

усталені сукупності людей, які мають спільні походження, ареал, етнічні властивості (мова, культура, свідомість, самоназва).

Атрибути етнічної спільноти за Е.Смітом – групова самоназва, міф про спільних предків, історична пам'ять, спільна культура, зв'язок з «рідним краєм», почуття солідарності.

Історичні форми етнічних спільнот – племена, народності.





Етнографічна (етнічна) група

– елемент етносу,
що має культурні
особливості
(гуцули, бойки,
лемки). Інколи їх
називають
субетносами.

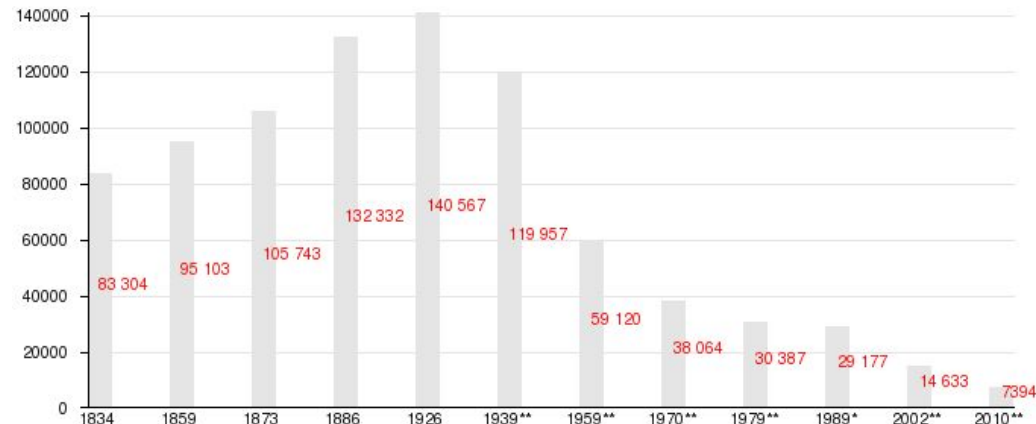


Способи утворення етносів

Консолідація
(злиття етнографічних груп)

Об'єднувчі

АСИМІЛЯЦІЯ
(поглинання одного етносу іншим)



Парціація
(розділення
етносу)

Способи
поділу

Сепарація
(відділення від
етносу)





Нація – поняття, теорії, типологія

Нація – соціальна спільнота, яку об'єднують єдина держава (або прагнення до неї), єдині громадянство, юридичні права та обов'язки, усвідомлення як єдиної спільноти, спільність історії, культурних традицій.

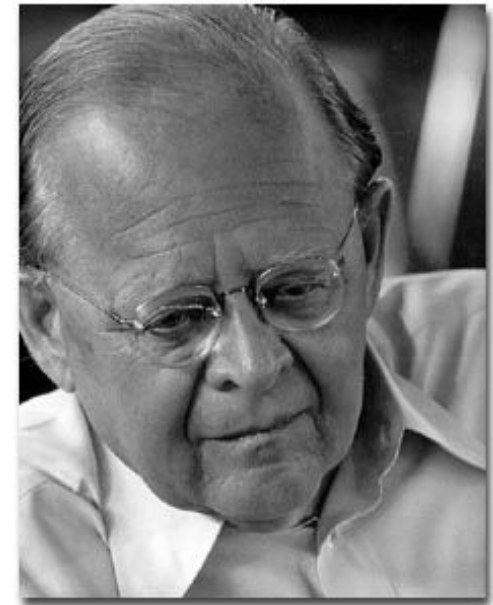
Теорії нації



•Політична

М.Вебер: “Головне у нації – прагнення створити державність”

К.Дойч: “Нація – це народ, який володіє державою”



•Психологічна

Е.Ренан: “Нація – це щоденний племісцит”

Е.Ренан: “Національна солідарність встановлюється почуттям жертв, які вже зроблені і мають бути зроблені в майбутньому”.

Р.Емерсон: “Все, що ми можемо сказати про націю – це те, що нація існує тоді, коли активна і досить багаточисельна частина її членів переконана, що вона існує”.





•Культурологічна

К.Реннер: “Нація – це культурне співтовариство”.

•Історико-економічна

Й.Сталін: «Нація є стійка спільність людей, що історично склалася, виникла на основі спільності мови, території, економічного життя і психічного складу, який проявляється у спільності культури».

•Етніцистська

Е.Сміт: “Нація – велика політизована етнічна група зі спільною культурою та історичною спадщиною”.



**Історичні та неісторичні (Г.Ф.В.
Гегель, І.Лисяк-Рудницький)**

Політичні та етнічні (Ф.Майнеке)

**Політичні, етнічні та
повномасштабні (Я.Крейсі, В.
Велімські)**

**Територіальні та безтериторіальні
(цигани)**

Єдині та розділені (корейці)

Титульні

Діаспорні (вірмени)

Типологія націй



КРАЇНИ ЄВРОПИ

у другій половині XIX – на початку XX ст.



- ЛОНДОН** Міста з населенням понад 1 млн жителів
- Центри металургії та машинобудування
 - Центри текстильної промисловості
 - Основні райони видобутку:
 - вугілля ▲ нафти ▲ залізної руди
 - залізниці
 - Корони:
 - Корона з променями: Конституційні монархії
 - Корона без променей: Абсолютні монархії
 - РР: Республіки
 - 1910: Революції та революційні виступи
 - 🔥: Національно-визвольні рухи
 - (жовта): Межа французьких територій, окупованих пруськими військами під час франко-прусської війни 1870-1871 рр.
 - (червона): Повстання в Парижі восени 1870 р. Встановлення Третьої республіки
 - (шарп): Ельзас і Лотарингія, приєднані до Німеччини внаслідок франко-прусської війни у 1871 р.
 - (жовта з чорними крапками): Союз трьох імператорів (1873 р.)
 - (червоний): Країни Троїстого союзу (1882 р.)
 - (синій): Країни Антанти (1907 р.)
 - (чорна): Кордони держав улітку 1914 р.

- Цифрами позначено:
- 1 Вел. герц. Люксембург
 - 2 княз. Монако
 - 3 княз. Ліхтенштейн
 - 4 княз. Андорра
 - 5 Іспанське Марокко (від 1912)



***Демократія – це не влада
більшості, а захист
меншості.
А. Камю, французький філософ***

Національна меншина

*група людей, яка відрізняється за етнічною
приналежністю від більшості населення держави і не є
в ній автохтонною*



Корінні народи

Нащадки тих, хто населяв країну під час завоювання, колонізації чи встановлення держкордонів, які зберігають традиційні інститути.



Конвенція Міжнародної організації праці 1989р. проголошує необхідність поваги до їх самобутності та сприяння здійсненню їх прав.



Етнічна та національна свідомість

- *Етнічна (національна) ідентичність (ідентифікація)* – приналежність індивіда до етнічної групи чи нації
- *Етнічна (національна) самоідентифікація* – це віднесення індивідом або групою себе до певного етносу (нації). Може не співпадати з ідентифікацією
- *Етнічна (національна) свідомість* – уявлення етносу (нації) про себе та інші народи та соціальні явища.
- *Етнічна (національна) самосвідомість* – суб'єктивний вимір свідомості.
- *Національний характер* – комплекс фізичних і психічних ознак, що об'єднують членів нації і відрізняють її від інших націй (О. Бауер).
- *Національний менталітет* – синтез психологічних та світоглядних виявів етнічної самобутності.
- *Подвійна (множинна) етнонаціональна свідомість* – одночасна самоідентифікація індивіда з двома (чи більше) етнонаціональними спільнотами.
- *Білінгвізм* – соціалізація з використанням двох мов.

Етнонаціональні відносини та етнополітика

Етнонаціональні відносини – відносини між суб'єктами етнонаціонального розвитку (етносами, етнічними групами, націями, державними утвореннями, партіями, громадськими організаціями тощо).

Сучасному розвитку етнонаціональних відносин властиві дві взаємозалежні тенденції. З одного боку, злам етнічних та національних кордонів, посилення взаємозв'язків, уніфікація та стандартизація суспільного життя, з іншого – викликане цим подальше згуртування етносів, націй, боротьба за самобутність, рівноправність.

Етнонаціональна політика – цілі та дії політичних суб'єктів щодо регулювання міжнаціональних (міжетнічних) відносин.

Націоналізм

- ▶ Націоналізм — ідеологія і напрямок політики, базовим принципом яких є теза про цінність нації як вищої форми суспільної єдності і її первинності в державотворчому процесі. Відрізняється різноманіттям течій, деякі з них суперечать одне одній. Як політичний рух, націоналізм прагне до відстоювання інтересів національної спільноти у відносинах з державною владою.
- ▶ У своїй основі націоналізм проповідує вірність і відданість своїй нації, політичну незалежність і роботу на благо власного народу, об'єднання національної самосвідомості для практичної захисту умов життя нації, її території проживання, економічних ресурсів та духовних цінностей. Він спирається на національне почуття, яке споріднене патріотизму. Ця ідеологія прагне до об'єднання різних верств суспільства, незважаючи на протилежні класові інтереси.
- ▶ В силу того, що багато сучасних радикальних рухів підкреслюють своє націоналістичне забарвлення, націоналізм часто асоціюється з етнічною, культурною та релігійною нетерпимістю.
- ▶ Україно- і російськомовні ЗМІ помилково «націоналізмом» часто називають етнонаціоналізм, особливо його крайні форми (шовінізм, ксенофобія), які роблять акцент на перевазі однієї національності над іншими. Багато проявів крайнього етнонаціоналізму, включаючи розпалювання міжнаціональної ворожнечі та етнічну дискримінацію, відносяться до міжнародних правопорушень.

Декларація принципів терпимості

Резолюція ЮНЕСКО від 16 листопада 1995 року

- 1.1. Терпимість означає уваження, прийняття і правильне розуміння багатого різноманітності культур нашого світу, наших форм самовираження і способів проявлень людської індивідуальності. Їй сприяють знання, відкритість, спілкування і свобода думки, сумління і переконань. Терпимість - це гармонія в різноманітності. Це не тільки моральний обов'язок, але й політична і правова потреба. Терпимість ...сприяє заміні культури війни культурою світу.
- 1.3. Терпимість - це обов'язок сприяти утвердженню прав людини, це поняття, що означає відмова від догматизму, від абсолютизації істини.
- 2.3. Світ неможливий без терпимості, а розвиток і демократія неможливі без світу.

3.2. Средства коммуникации способны играть конструктивную роль в деле распространения ценностей терпимости и разъяснения опасности безразличия по отношению к группам и идеологиям, проповедующим нетерпимость.

4.3. Воспитание в духе терпимости должно быть направлено на противодействие влиянию, вызывающему чувство страха и отчуждения по отношению к другим. Оно должно способствовать формированию у молодежи навыков независимого мышления, критического осмысления и выработки суждений, основанных на моральных ценностях.

Мы торжественно провозглашаем 16 ноября Международным днем терпимости.

Всі люди народилися вільними й рівними за своєю гідністю та правами. Вони наділені розумом і совістю та повинні діяти один стосовно одного в дусі братерства.

Декларація Прав Людини, 1948, стаття 1.

Не все те неправильне, що тобі незрозуміле.

Григорій Сковорода

Наша справжня національність – це людство.

Герберт Уелс

Не засуджуй нікого, поки не станеш на його місце.

Раббі Гіллель

Здорова нація не помічає своєї національності, як здорова людина – хребта.

Бернард Шоу



Мультикультуралізм – полікультурність, поліетнічність

Право націй на самовизначення – право нації визначати форму свого існування в самостійній державі чи у складі іншої держави.

Згідно з Міжнародним пактом про громадянські і політичні права 1966 р., відокремлення не є єдиною формою національного самовизначення.

Форми реалізації права на самовизначення : національно-культурна автономія; національно-територіальна автономія; представництво нацменшин в органах влади; відокремлення від держави і створення національної держави; відокремлення від держави та возз'єднання з іншими складовими нації в об'єднаній державі.

Національно-культурна автономія – форма самоорганізації національної меншини, спрямована на розвиток її національної культури.

Національно-територіальна автономія – самоорганізація національної меншини, в якій національний характер мають територіальні органи влади.



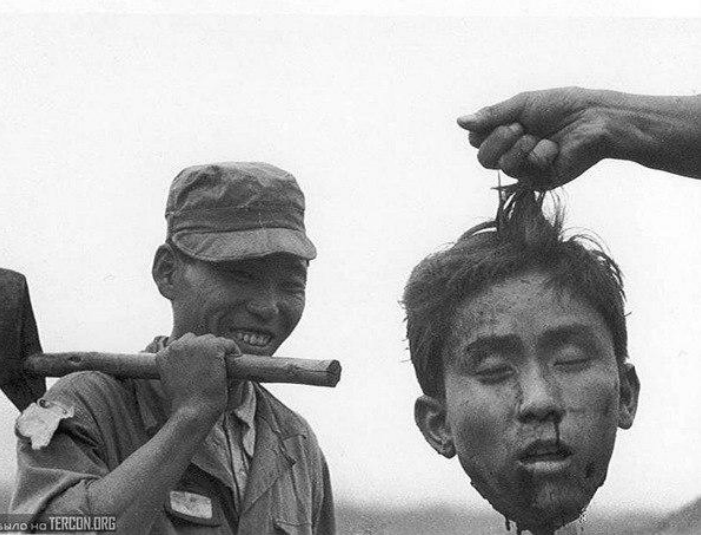
опубликовано в журнале "СВОБОДА"

Сегрегація – відокремлення етнічної групи від інших

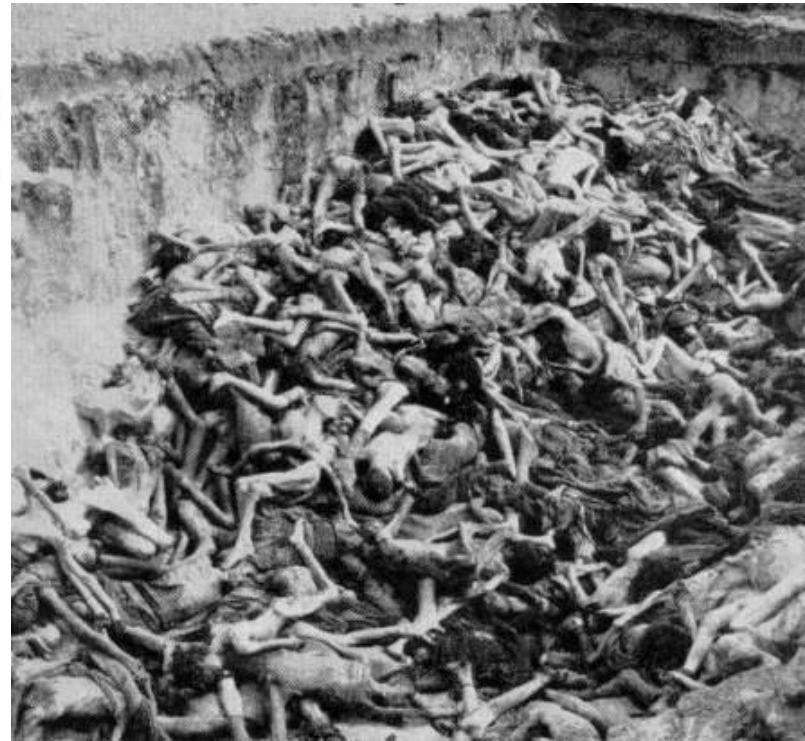


ПРИНИМАЮЩИЙ ЗЛО
БЕЗ СОПРОТИВЛЕНИЯ
СТАНОВИТСЯ ЕГО
ПОСОБНИКОМ.

— Мартин Лютер Кинг —



**Геноцид –
фізичне
знищення
етнічної
групи**





Сепаратизм – політичний рух за відокремлення певної території від держави



**Депортація –
примусове
виселення етнічної
групи**

**Виселення поляками українського населення
під час операції «Вісла».**



18 МАЯ **CRIMEAN**
GENOCIDE **1944 г.**

Судьбой жестокой был гоним

Многострадальный мой
народ...

В вагонах грязных мчался
Крым.

Погруженный в состав, как
скот,

В ладошках горсть земли
родной

Везли с собою стар и млад...

Не знали - поезд роковой

Уносит их надолго в ад!

Кто не дожил - за Вас молю -

Покойтесь с Богом в кущах
райских!

Со всеми ПОМНЮ и
СКОРБЛЮ!!!

Я правнучка степей
ногайских...



Іредентизм

– об'єднання людей однієї національності в межах єдиної держави

Етноцид

– знищення культури національної меншини та нав'язування їй культурних цінностей домінуючої етнічної груп

Лінгвоцид

– знищення мови етнічної групи

Конвенція ООН «Про попередження злочину геноциду та покарання за нього» від 9 грудня 1948 року

Статья II. В настоящей Конвенции под геноцидом понимаются следующие действия, совершаемые с намерением уничтожить, полностью или частично, какую-либо национальную, этническую, расовую или религиозную группу как таковую: а) убийство членов такой группы; б) причинение серьезных телесных повреждений или умственного расстройства членам такой группы; в) предумышленное создание для какой-либо группы таких жизненных условий, которые рассчитаны на полное или частичное физическое уничтожение ее; г) меры, рассчитанные на предотвращение деторождения в среде такой группы; д) насильственная передача детей из одной человеческой группы в другую.

Статья III Наказуемы следующие деяния: а) геноцид; б) заговор с целью совершения геноцида; в) прямое и публичное подстрекательство к совершению геноцида; г) покушение на совершение геноцида; д) соучастие в геноциде.

Статья IV Лица, совершающие геноцид или какие-либо другие из перечисленных в статье III деяний, подлежат наказанию, независимо от того, являются ли они ответственными по конституции правителями, должностными или частными лицами.

Про права осіб, що належать до національних або етнічних, релігійних та мовних меншин

від 18 грудня 1992 року

Стаття 1. Держави захищають на їх територіях існування та самобутність національних чи етнічних, культурних, релігійних та мовних меншин та заохочують створення умов для розвитку тої самобутності.

Стаття 2 Особи, що належать до національних чи етнічних, релігійних та мовних меншин, мають право користуватися досягненнями своєї культури, сповідувати свою релігію та відправляти релігійні обряди, а також користуватися своєю мовою у приватному житті та публічно, вільно та без втручання чи дискримінації у будь-якій формі.

Стаття 4 Держави вживають відповідних заходів на те, щоб там, де це здійснимо, особи, що належать до меншин, мали належні можливості для вивчення своєї рідної мови або навчання своїй рідній мові. Держави при необхідності вживають заходів у галузі освіти з метою стимулювання вивчення історії, традицій, мови і культури меншин.

(Рамкова конвенція про захист національних меншин (1995),



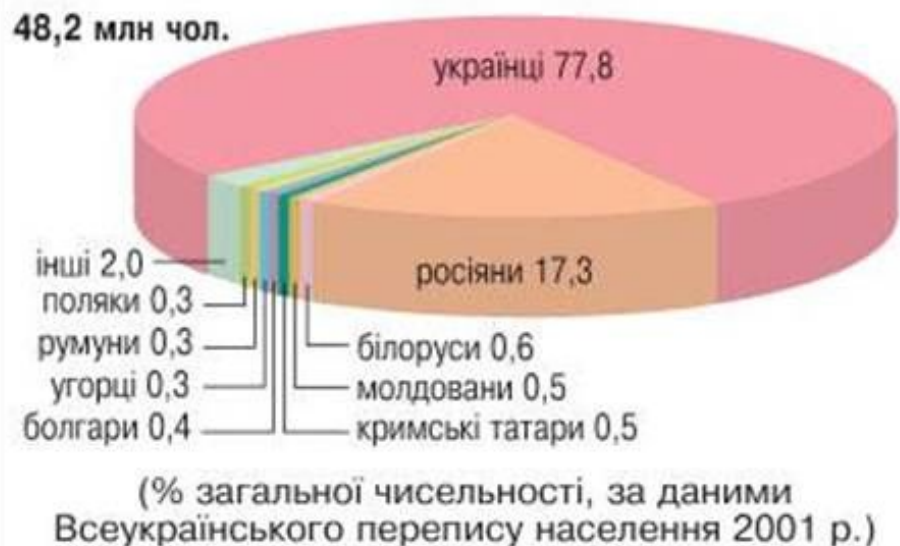
- *Member states of the Framework Convention for the Protection on National Minorities*

- Однією зі складових процесів демократизації в Україні є комплексна реалізація прав національних меншин, зокрема через створення **необхідних умов для ефективної участі осіб-представників національних меншин у культурному, соціальному та економічному житті, і в державних справах** (Рамкова конвенція про захист національних меншин (1995), (Рамкову конвенцію ратифіковано Законом України № 703/97-ВР від 09.12.97) ст. 15, ст.. 16.)

Етніонаціональний склад населення України за результатами перепису 2001 р.

Національність	Кількість	Національність	Кількість	Національність	Кількість
Українці	37541693	Карели	1522	Голландці	139
Росіяни	8334141	Аварці	1496	Рутульці	137
Білоруси	275763	Народи Індії та Пакистану	1483	Саамі	136
Молдовани	258619	Караїми	1196	Дунгани	133
Кримські татари	248193	Комі-перм'яки	1165	Талиші	133
Болгари	204574	Абхази	1458	Хорвати	126
Угорці	156566	Киргизи	1128	Абазини	128
Румуни	150989	Лакці	1019	Каракалпаки	117
Поляки	144130	Афганці	1008	Англійці	112
Євреї	103591	Табасарани	977	Австрійці	112
Вірмени	99894	Іспанці	965	Агули	108
Греки	91548	Ороки	959	Євреї грузинські	108
Татари	73304	Іжорці	812	Євени	104
Цигани	47587	Кумики	718	Халха	104
Азербайджанці	45176	Американці	709	Ханти	100
Грузини	34199	Фіни	768	Цахури	83
Німці	33302	Серби	623	Алтайці	81
Гагаузи	31923	Удіни	592	Ульчі	76
Корейці	12711	Нівхи	584	Коряки	69
Узбеки	12353	Кабардинці	473	Тати	64

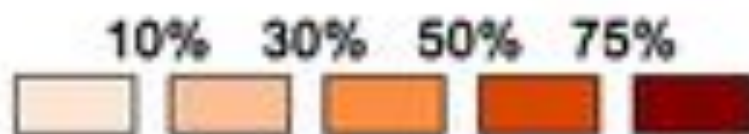
Етнічний склад України (2001)



Етнографічні групи



Частка неукраїнців у населенні
за переписом 2001 р.



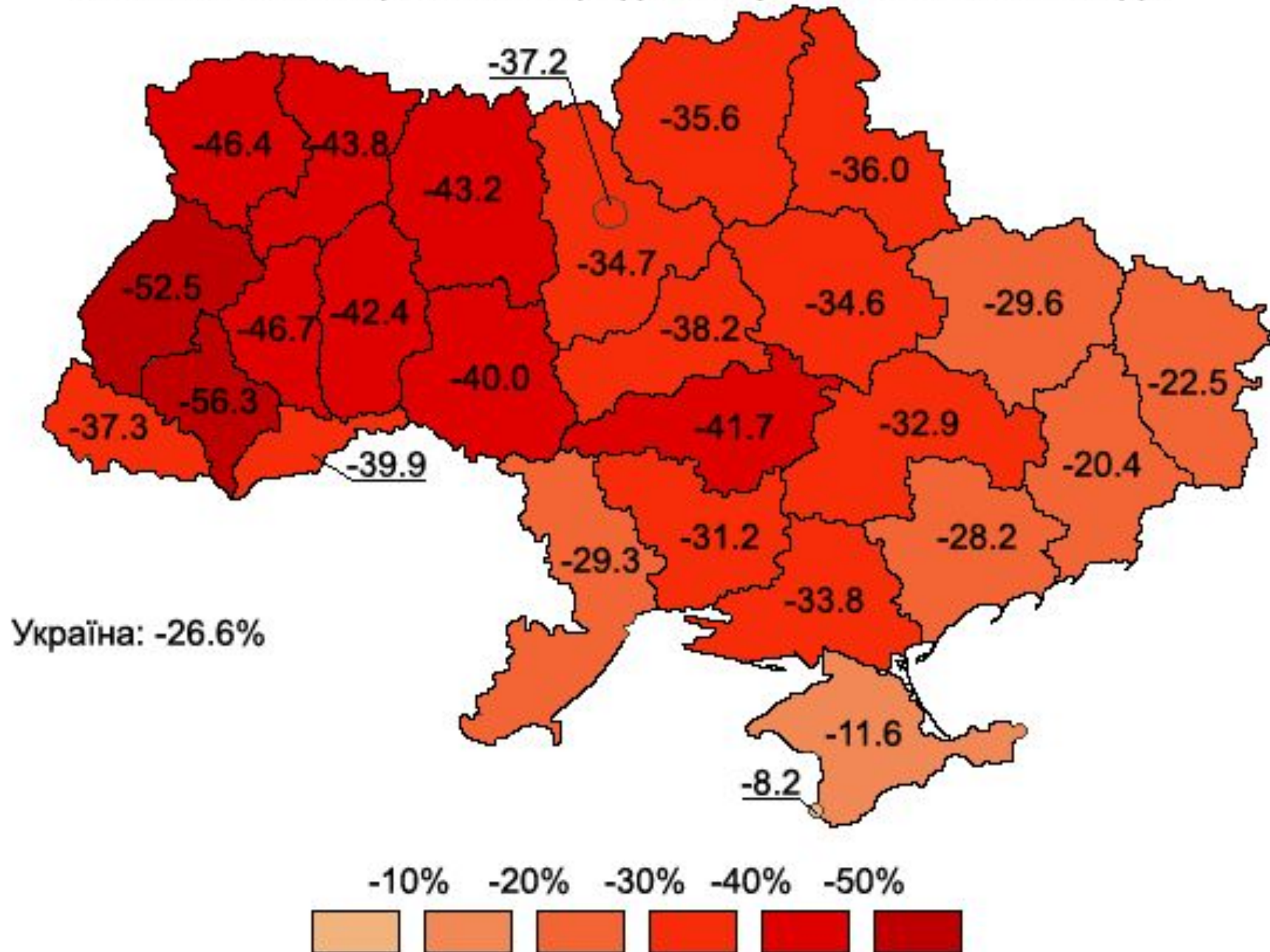
Друга за чисельністю національність
за переписом 2001 р.



Росіяни в Україні (перепис 2001)



Зміна чисельності росіян за період між переписами 1989 і 2001 рр.

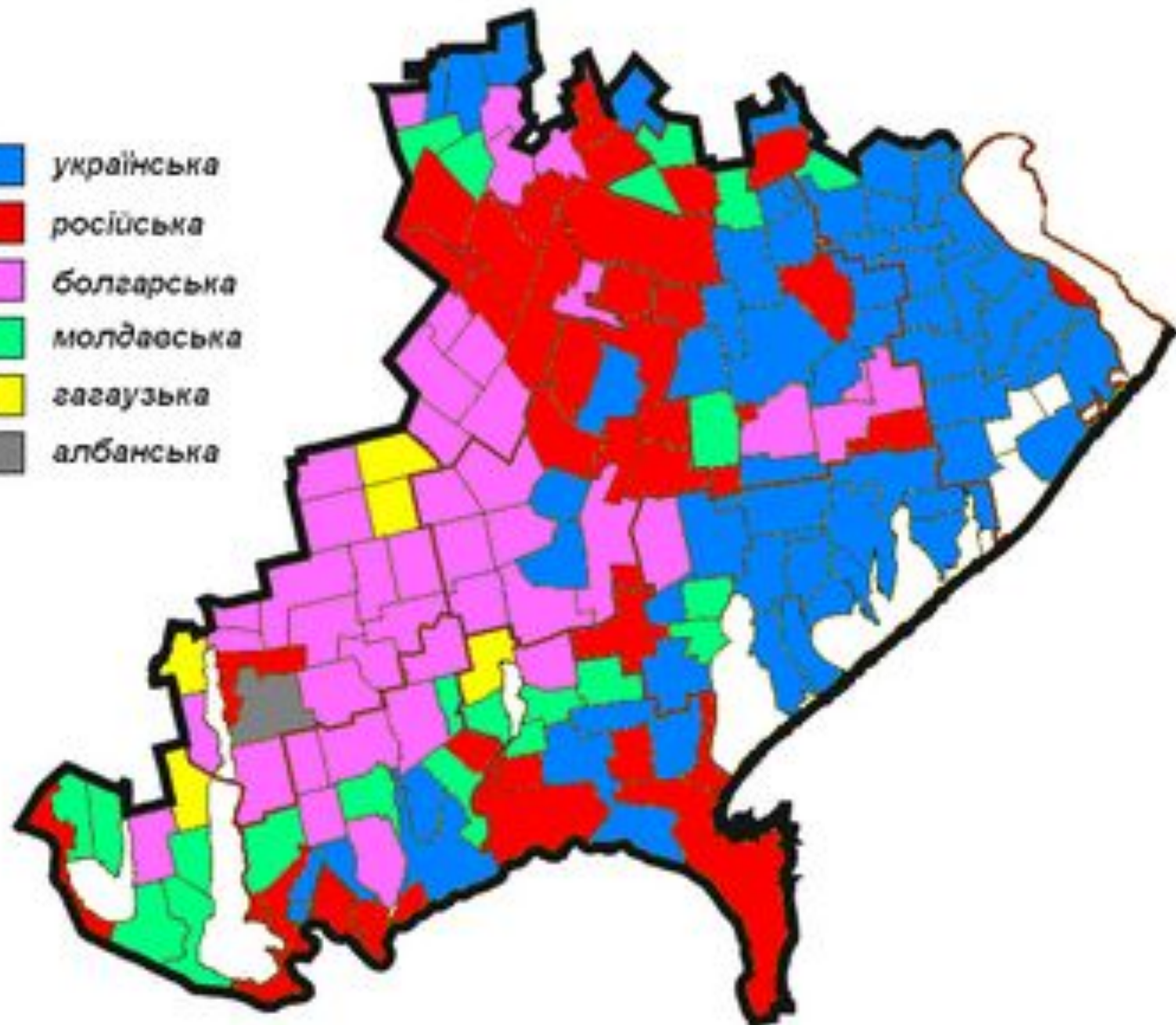


Третя за чисельністю національність
за переписом 2001 р.



Найпоширеніша рідна мова у містах і сільрадах районів Буджаку
(перепис 2001 р.)

- українська
- російська
- болгарська
- молдавська
- гагаузька
- албанська



Національні меншини в Україні

До національних меншин України належать громадяни України, які не є українцями за національністю, виявляють почуття національного самоусвідомлення та спільності між собою.

Україна гарантує громадянам незалежно від їх національного походження рівні політичні, соціальні, економічні права і свободи.

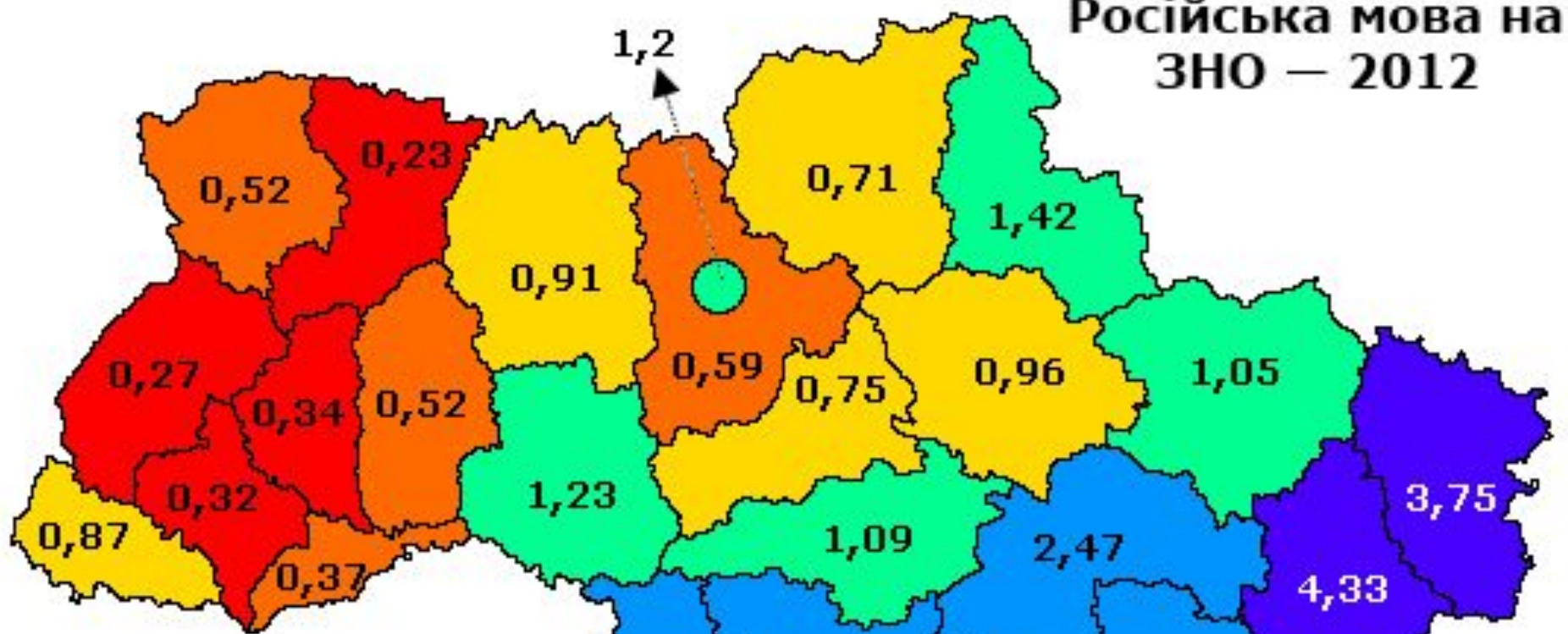
Держава гарантує усім національним меншинам права на національно-культурну автономію: користування і навчання рідною мовою, розвиток національно-культурних традицій, відзначення національних свят, сповідування своєї релігії, використання національної символіки, створення своїх культурних центрів та товариств.

Представники національних меншин гарантовано зберігають традиційне розселення та право на вільні контакти з своєю історичною батьківщиною.

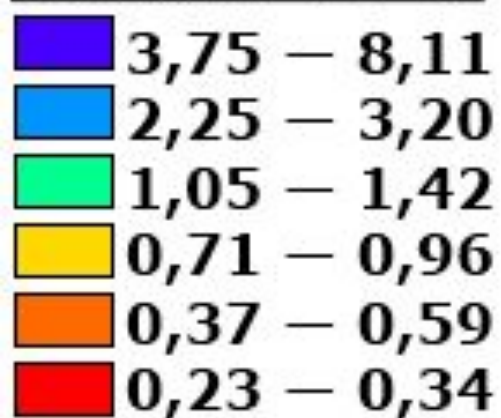
Будь-яке пряме чи непряме обмеження прав і свобод громадян за національною ознакою заборонено і карається законом.

З Закону України "Про національні меншини в Україні"
від 25 червня 1992 р.

Російська мова на ЗНО – 2012



Відсоток:



4,55

© Vasyl` Babych, 2013



еврейская
конгрегация
Украины



Формування політичної нації в Україні

- ▶ Високою фазою розвитку нації є нація політична, тобто згуртування у спільних інтересах в одній державі різнокультурних громад на основі рівності громадянських прав та взаємоповаги. До політичної нації в Україні належать українці, росіяни, білоруси, румуни, угорці, євреї, кримські татари та інші етнічні групи.
- ▶ «Історія України неначе постійно обертається по колу, проте цей рух необхідно перетворити на поступальний, спрямувавши на створення міцної Української держави. Заради цього необхідно об'єднати народ, представлений багатоетнічним населенням, в єдину українську політичну націю». Тільки так можна створити правову демократичну державу з сильним політичним класом, розвиненими інститутами громадянського суспільства.
- ▶ Після розпаду Радянського Союзу Україна отримала у спадок усі свої етнічні землі «і велику долю російськомовного населення, але не змогла створити українську політичну націю з його участю. Це результат непродуманої мовної і культурної політики, випадків насильницької українізації».
- ▶ Останнім часом в українському суспільстві розгорнулася небезпечна дискусія – про від'єднання частини східних і південних регіонів від основної України. Суть дискусії: нехай проросійсько налаштовані області відійдуть і не висять баластом, заважаючи іншій частині країни розвиватися. Небезпека полягає в тому, що процес від'єднання може призвести до розпаду країни.

Пріоритети етнонаціональної політики

- – забезпечення через законодавство, державні програми рівних можливостей для участі громадян, незалежно від національності, в усіх сферах матеріального та духовного життя, управлінні державними та суспільними справами; зміцнення гарантій, що виключали б прояви націонал-екстремізму, дискримінацію за національною, релігійною, мовною ознаками;
- – відродження українського етносу, забезпечення етнокультурної самобутності української нації, її динамічного відтворення, піклування про національно-культурні потреби українців за кордоном;
- – відродження духовного життя меншин на принципах національно-культурної автономії, захист їх етнічної, культурної, мовної, релігійної самобутності;
- – відновлення справедливості щодо депортованих народів, здійснення заходів щодо їх правової, політичної, соціально-культурної реабілітації;
- – утвердження у міжетнічних відносинах атмосфери толерантності, дружби, взаємної довіри, поваги до мов, культур, традицій, релігій.

ГЕТЬ



**ДИСКРИМІНАЦІЮ
З НАШОЇ МОВИ!**

**FRIEDRICH
EBERT
STIFTUNG**



Права людини